І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 170. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 3-го ВЕРЕСНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 3, 1959 No. 170. VOL. LXVI.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ ВИМАГАЄ ПОНОВНОЇ УНІФІКАЦІЇ ЗБРОЙНИХ СИЛ ЗДА

Вашингтон. — Комісія Палати Репрезентантів для розгляду урядових дій виступила у вівторок 1-го вересня з вимогою об'єднання збройних сил ЗДА, особливо ж армії і летунства в одну збройну силу. Водночас із цим комісія висловила домагання, щоб през. Айзенгавер доручив основне вивчення всіх проблем, зв'язаних з можливістю реуніфікації армії і летунства, як теж і воєнної фльоти. Летунські збройні сили ЗДА були окремим корпусом в Армії аж до 1947 року, коли вони стали, згідно з постановами тодішнього Акту Уніфікації, окремою збройною силою в системі оборони ЗДА. В заяві палатної комісії для розгляду урядових дій, опублікованій 1 вересня ц. р., стверджується, що доки летунство й армія не об'єднають усіх своїх сил і засобів в одному спільному зусиллі, кошти оборони будуть зростати, все частішими будуть явища дублювання і розтратности і виникатимуть все нові факти конкуренції, заздрости і суперечок у взаєминах між окремими збройними силами. З вимогою поновного об'єднання збройних сил ЗДА в одну збройну силу і реорганізації їх на базі їхніх специфічних роль і завдань виступив був уже тиждень тому демократичний сенатор Клер Енґл, з Каліфорнії. На думку Енґла, нові збройні з'єднання ЗДА мали б бути зорганізовані так, щоб вони включали усі чинники потрібні для успішної і всесторонньої оборони. Пропозиція Енґла зустрілася з дуже прихильною оцінкою інших демократичних сенаторів і з теплим сприйняттям сенатора Стюарта Саймінґтона, одного із найкращих знавців військової справи у Конґресі. В Пентаґоні думають, що справа реорганізації збройних сил стане предметом нової боротьби в Конґресі і що в найближчому році навколо неї розвинеться велика політична дебата. Пропозиції і рекомендації комісії для розгляду урядових дій базуються на звідомленні, приготованому підкомісією для розгляду мілітарних дій про здійснювання ракетної програми ЗДА. Згідно із цим 156-сторінковим звідомленням, що його опубліковано теж у вівторок 1-го вересня, дуже актуальною стає тепер конечність основного переорганізування цілої ракетної програми й уніфікації всіх засобів і сил армії і летунства в цій ділянці. В реалізації ракетної програми панує під сучасну пору, згідно із ствердженням підкомісії, великий розгардіяш, спричинюваний різними контроверсіями і взаємною конкуренцією між армією і летунськими збройними силами.

Фотографічна камера в капсульці ракети „Атлас" зфотографувала одну шосту землі

Вашингтон. — Летунство повідомило, що фотокамера в капсульці далекосяжної ракети „Атлас" зфотографувала під час лету одну шосту частину нашої землі, пролетівши на висоті 700 миль понад Атлантиком 5,100 миль. Цю капсулю віднайдено недалеко острова Вознесення на Атлантику. В цьому фільмі, накрученому під час лету ракети, є знімки з частин Південної Америки, Пацифіку і Атлантику, північно-західньої Африки, Нової Шкотії, Східнього узбережжя ЗДА і Мексіко. Ракету випустили на Флориді з летунської бази Кейп Канаверал. Камера почала працювати зараз після того, як відлучилася від ракети та частина, яка мала вернутися на землю. Фільм „накручувався" сам впродовж 10 мінут від висоти 190 до 700 миль, це значить половину лету з Канаверал до острова Вознесення. Летунство вже має подібні фота, роблені камерою в капсулі ракети з середнім засягом „Тор" на висоті 300 миль.

Світовий Банк продав закордоном бондів на 100 мільйонів долярів

Ню Йорк. — Представник Світового Банку повідомив, що та міжнародна фінансова інституція для поширення своїх бондів на міжнародному ринку вирішила продати поза кордонами ЗДА нововипущених бондів на суму 100 мільйонів долярів. Ці бонди, платні по двох роках в долярах, є опроцентовані по 4.75 доляра. На них надійшла підписка на два рази більша від дійсної потреби. Бонди купили 62 фінансові інституції з 34-ох держав. Купили бонди ті інституції, які ще досі не мали вартісних паперів Світового Банку. Між купцями бондів були центральні банки, урядові фінансові інституції, приватні банки, забезпеченеві компанії і корпорації. Тепер ще не сплачених облігацій є на суму 1.95 більйона долярів, 1,64 в долярах ЗДА та 310 мільйонів в бельгійських франках, канадійських долярах, німецьких марках, голляндських ґульденах, стерлінґах і швайцарських франках. Майже половина з того є поза ЗДА.

В АМЕРИЦІ

● **Стейт Оклагома** скасував прогібіцію, яка там існувала від 1907 року, це значить від часу, коли вона дістала права стейту ЗДА. 1го вересня крамниці явно почали продавати алькогольні напої, бо досі там їх можна було купувати лише на „чорному" ринку. Але і надалі там не вільно буде публічно пити алькоголю, тільки вдома або в приватних клюбах. Досі ще тільки стейт Міссісіпі є „сухим" стейтом.

● **Грецький Православний Теологічний Семінар** повідомляє, що в місті Бруклайн, Масс. куплено площу, на якій мають збудувати перший грецький (геллєністичний) університет в цій країні. Семінар мав би бути ядром цього світського університету, а американці грецького походження мають скласти 100,000,0000 долярів.

Аж тепер ствердили, що в недавньому землетрусі в стейті Монтана згинуло або пропало без вісти 28 осіб. Досі знайдено тільки 9 трупів.

● **Нюйорський поліцист Боб Децендорф** крім своєї поліційної служби виконує ще дуже часто працю повитухи, бо досі впродовж 18 років був вже 40 разів при пологах. Він навіть має з собою в авті дезінфековані ножички, гумові рукавички та все інше потрібне то такої праці.

● **Сенатори побоюються,** що Конґрес не зможе закінчити своєї праці до 5-го вересня, і ця перша сесія 86-го Конґресу потриває аж поза 15-го вересня і тоді може зайти потреба, що американським звичаєм треба б було запросити совєтського прем'єра, щоб промовляв до обох Палат, як це роблять чужі прем'єри або голови чужих держав. Давніше сподівалися, що Конґрес зможе роз'їхатися на відпочинок найпізніше до 5-го вересня ще перед „Днем Праці", але вже тепер видко, що це не зможе статися.

● **Поліція нотує** злочинні виступи молоді, але 29 серпня вона з радістю повідомила, що 6 хлопців в Брукліні, Н. Й. винесли під час пожежі з хати двох старших інвалідів - калік, які були б згоріли без цієї шляхетности молоді, яка сама попеклася, рятуючи тих старців, що їздять тільки на рухомих кріслах.

„УКРАЇНЦІ МАЮТЬ СВОЮ ВЛАСНУ ДУМКУ" — ТВЕРДИТЬ ДЖ. Ф. МОРРЕЙ ПІСЛЯ ВІДВІДИН В КИЄВІ

Джерзі Ситі. — „Українці мають власну думку" — це заголовок статті колишнього стейтового сенатора і тепер міського комішенера податків Джеймса Ф. Морея, надрукованої в місцевій американській газеті після майже одномісячних відвідин цього видатного діяча в Совєтському Союзі і зокрема в золотоверхій столиці України, Києві. „Високо на кручі над Дніпром стоїть величавий пам'ятник святому Володимирові, основникові Києва, з великим хрестом в його руках. Вказуючи на тую статую, один старий дід прошептав мені: бачите, наш святий опікун обернений спиною до Москви. Він бачить наше майбутнє за іншими обріями!" — пише комішенер Моррей, один з найкращих американських знавців історії Східньої Европи і України зокрема. Бувши в Києві, комішенер Моррей надіслав поодиноким членам Екзекутиви УНСоюзу та редакторам „Свободи" карточки з привітаннями з української столиці, а повернувши в понеділок, 31-го серпня, негайно сконтактувався з Редакцією „Свободи", щоб поділитися з нею своїми враженнями з побуту в Києві. У цитованій статті комішенер Моррей згадує, що українці в Києві „робили великі очі", коли він їх інформував, що саме в місті, до проводу якого він належить, вже від 66 років появляється український щоденник та що в тому місті має свій осідок найбільша в світі вільна українська організація, Український Народний Союз. Відношення комішенера Моррея до українців характеризує найкраще факт, що своїх дітей він посилає до місцевої української парафіяльної школи. Про свій побут в Києві та свої враження з цих відвідин говоритиме комішенер Моррей на великому українському мазепинському зібранні на Рендолс Айленд в Ню Йорку, в неділю, 20-го вересня ц. р.

Представники багатьох народів супроводжали в останню дорогу Рафаеля Лемкіна, автора конвенції проти народовбивства

Ню Йорк. — Представники багатьох національностей, в цьому й української, яку репрезентував гол. предсідник УНС і президент УККА п. Дм. Галичин, відпровадили минулого вівтірка, 1-го вересня, на вічний спочинок Рафаеля Лемкіна, що помер в суботу, 29-го серпня. Д-р Рафаель Лемкін, колишній адвокат у Варшаві без сумніву увійде в історію, як добродій людства, бо це він був дійсним автором схваленої Об'єднаними Націями міжнародної конвенції проти народовбивства і завдяки його наполегливим стараням 56 країн цю конвенцію ратифікували. Д-р Лемкін був дуже добре відомий і в американсько - українських колах, які з ним найтісніше співпрацювали у справах цієї конвенції.

Передбачають дефіцит і в цьогорічному федеральному бюджеті

Вашингтон. — У фінансових колах вже тепер оцінюють, що федеральний бюджет в цьому фінансовому році, який почався 1-го липня ц. р., не буде збалянсований і матиме навіть дефіцит, хоч Президент передбачав, що новий бюджет буде мати надвишку, якою можна буде зменшити федеральне заборгування. Вже теперішні обмеження стверджують, що видатки в цьогорічному бюджеті призначені на 79 більйонів долярів, хоч Айзенгавер проєктував спочатку тільки 77 більйонів долярів. Одночасно обраховують, що прибутки державної скарбниці з податків не винесуть більше як 77,100,000,000 долярів. Уряд запроєктував прибутки в сумі 78,500,000,000 дол., але страйк у сталевому промислі може значно зменшити ці заплановані прибутки. Урядовці бюджетового бюра вірять у збалянсованість бюджету, але приватні фінансисти ні, бо в дійсності уряд програв „битву за бюджет", хоч могло здаватися інакше, коли Конґрес погодився зменшити деякі федеральні видатки. Конґрес не погодився збільшити поштові оплати, що дало б державній скарбниці коло 350 мільйонів долярів. Конґрес збільшив видатки на будівельну програму на 150 мільйонів в цьому році і на 100 мільйонів в найближчому році. Конґрес збільшив видатки на 150 мільйонів долярів в трьох інших законопроєктах. Видатки на фармерську програму збільшені на 150 мільйонів. Все те разом, а також інші федеральні видатки, які Конґрес збільшив, спричинили те, що бюджет винесе не 79 а 81 більйонів долярів. Від прибутків із податків залежатиме, який великий буде дефіцит. При дуже добрій господарській коньюнктурі бюджет може бути збалянсований, але не буде чим сплачувати федеральний борг.

Нюйоркська поліція призначила 1,400 поліцистів на поборювання злочинности ґенґів

Ню Йорк. — Недавнє вбивство чотирьох юнаків і юначок через непорозуміння між нелеґальними молодечими організаціями так званими ґенґами змусило комісаря поліції Стіфена Кеннеді призначити 1,400 поліцистів на те, щоб зліквідувати оті шкідливі заворушення молоді. 500 умундурованих поліцистів призначені до тієї праці: 300 до 400 детективів і 306 рекрутів із поліційної академії та 175 поліцистів і поліцисток із бюра для поборювання злочинів нелітніх беруть участь в цій акції, якої домагається публічна опінія, затривожена тим, що в цьому році вже 10 осіб вбито у зв'язку з „війнами" ґенґів. Посадник Роберт Ваґнер скликав нараду в цій справі. В частині міста Джамейці заарештовано 12 членів ґенґу. Оцінюють, що у Великому Ню Йорку діє коло 6,500 членів ґенґів, які є зорганізовані в 150 ґенґах. Вони оперують в бідніших частинах міста Гарлемі, східній частині долішнього Ню Йорку, на Бронксі, в районі Бедфорд — Стейвезант у Брукліні та в Озон Парку і Південній Джамейці на Квінсі. Мешканці міста вимагають, щоб поліція рішуче виступила проти злочинів молоді, а громадянство повинно б зайнятися занедбаною молоддю. Посадник Ню Йорку Роберт Ваґнер заявив, що в теперішній стадії справа злочинної молоді вийшла з компетенції громадсько - виховних організацій, і тепер нею займається нюйоркська поліція. йоркська поліція. Губернатор Рокефеллер скликав окремі збро для обговорення цієї справи.

● **Дві п'ятих населення світу,** отож понад більйон осіб вище від 15 років, все ще неграмотні — подає офіційна публікація Об'єднаних Націй. Найбільше розходяться газети в Англії: на 1,000 осіб 337. Зате найбільше щоденників у світі є в ЗДА: 1.824.

Індія і Пакістан, спільно загрожені комунізмом, — на шляху до замирення

Під час переїзду президента Пакістану Аюба Кгана через Індію з ним зустрівся на летовищі в Ню Делі індійський прем'єр Неру. Темою розмови мала бути агресія комуністичного Китаю на північні індійські провінції. Пакістан й Індія досі з собою ворогували. Ворожнеча ця була спричинена непорозуміннями в справі Кашміру.

Ню Делі. — Президент Пакістану, Мохаммед Аюб Хан, і прем'єр Індії Джавагарлал Неру, стрінулись на двогодинній розмові в столиці Індії. Пакістанський президент спеціяльно зупинився там, відбуваючи подорож літаком до Східнього Пакістану. Цю зустріч зааранжовано вже раніше, ще перед останніми наскоками комуно - китайських аґресорів на північну прикордонну смугу Індії, але ці останні події — твердять коментатори — тільки поліпшать перспективи пакістансько-індійської злагоди. Спір між Пакістаном і Індією триває зараз від початку поділу колишньої британської домінії Індії на незалежні держави Індію і Пакістан з уваги на претенсії обох країн до Кашміру, що здебільша анектований Індією. Друга причина спору — розподіл вод Інду між надбережні посілості, що належать до обох тих держав. Світовий Банк взявся тепер за фінансування реґуляції Інду, а збільшена загроза від комуністичного Китаю після здавлення революції в Тибеті приспішить — твердять знавці відносин — компромісове полагодження між Пакістаном і Індією проблеми Кашміру. Про цю зустріч вийшов офіційний комунікат, що підкреслює приязний тон розмови.

Найвищі індійські військовики збунтувались проти Крішни Менона

Ню Делі. — Найбільшою сенсацією в Індії, яка знайшла голосний відгук і в міжнародній пресі, це загроза димісії — чи навіть, за непотвердженими вістками, вже зголошена димісія шефа штабу індійської армії ген. Тімайї та шефів індійської фльоти і летунства, на знак протесту проти поведення індійського міністра оборони Крішни Менона. Крішна Менон, колишній член лівого крила англійської соціялістичної Партії праці, став відомий в Америці і в цілому світі з своїх прокомуністичних виступів в Об'єднаних Націях та, зокрема, як найпалкіший адвокат комуністичного Китаю в справі допущення його до ОН. Індійські високі військовики — твердить преса — закидають йому уводження політиканства в індійські збройні сили та призначування старшинських ступнів за партійницьким принципом. Крішна Менон буцім-то, під загрозою димісії всіх трьох найвищих індійських військовиків, сам зголосив димісію. Сам він і ті три індійські військовики відмовились від будь-яких заяв і вияснень. В цій справі має скласти заяву прем'єр Неру в індійському парляменті. Індійське старшинство — читаємо — займає різко антикомуністичне становище і тому Крішна Менон не популярний між старшинами.

Король Ляосу абдикує у користь свого сина

Вієнціян. — Під кінець цього тижня має відбутись в Ляосі офіційне зречення хворого 74-річного короля Сісаванґ Вонґа у користь йоог 52-річного сина, наступника престолу Саванґа Ватани. Причиною зречення є недуга старого короля та важка ситуація країни, яка стала предметом комуністичної підривної роботи й партизанської війни. Можливо, що номінально старий король збереже за собою свій титул, але всі його права перейме наступник престолу, як реґент. У в'язку з приготуваннями до цієї зміни наступник престолу прибув з королівської столиці Люянг Прабанґ до столиці уряду Ляосу, Вієнціян. Тим часом у Ляосі ситуація без змін. Комуністична преса й офіційні чинники в різних комуністичних країнах, зокрема в Сов. Союзі і ком Китаї та північному В'єтнамі, счинили крик з приводу признання Америкою Ляосові приспішеної допомоги зброєю і вирядом на побільшення ляоської армії. Комуністи по-фарисейськи оскаржують Америку в „загостреванні ситуації". Перші транспорти виряду вже наспіли.

З Хрущовим приїде до Америки 100 осіб

Москва. — Почет Нікіти Хрущова в його подорожі до ЗДА нараховуватиме круглю 100 осіб, в тому числі коло 60 осіб „гостей" і 40 журналістів та фотографів. Між гістьми будуть три члени родини Хрущова, його дружина і дві доньки, а зять буде зарахований до журналістів. Також совєтський міністер закордонних справ Ґромико приїде з своєю дружиною. У почеті Хрущова приїдуть також міністри освіти, культурних зв'язків, атомової енерґії, голова Дніпропетровської Економічної Ради (очевидно — москаль, Ніколай Тіхонов) керівник відділу пропаґанди в ЦК Компартії Леонід Ільїчев і багато інших подібних „достойників". — Президент Айзенгавер роз'їздить по західньо-европейських столицях у товаристві 15-х осіб, в тому числі державний секретар Гертер; окремо їдуть 47 американських журналістів. Офіційна листа групи віце-президента Ніксона в її недавній подорожі до Совєтів охоплювала призвища 35 осіб почету і 65 журналістів та фотографів.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДСТОЯВ СВОЄ СТАНОВИЩЕ В СПРАВІ КОНФЕРЕНЦІЇ „НА ВЕРШИНАХ"

Лондон. — Президент Айзенгавер не погодився на настоювання англійського прем'єра Герольда Мекміллена, щоб нову конференцію голів урядів чотирьох великодержав перевести якмога найшвидше, та відстояв своє давнє становище, що конференція „на вершинах" мусить мати заздалегідь вигляди на якийсь конструктивний успіх, — твердять англомовні газети. Між англійськими та американськими лідерами прийшло до згоди у засадничому пункті, що конференції голів урядів можуть призвести до поправи міжнародних відносин. Мекміллен — впевняють американські кореспонденти в Лондоні — з'ясовував свою теорію, що спорадичні конференції „на вершинах" мають відіграти ту ролю, яка первісно була призначена для Ради Безпеки Об'єднаних Націй. Рада Безпеки виявилась нереальним інструментом для розв'язування міжнародних труднощів мирним способом. Тому, каже Мекміллен, треба пробувати, чи таким інструментом не могли б стати наради між головами урядів великодержав, тим паче, що теперішній прем'єр СССР Нікіта Хрущов, сам авторитарно вирішує совєтську закордонну політику і має амбіцію безпосередньо переговорювати у цих справах. Президент Айзенгавер буцім-то готов був прийняти цю тезу й зазначив, що він ніколи у принципі не противився зустрічам голів урядів. Однак він боронив перед МекМілленом своє давнє становище, що нова невдача конференції „на вершинах" принесла б більше шкоди, ніж коли б такої конференції зовсім не було. Між Айзенгавером і Мекмілленом є різниця щодо оцінки вислідів останньої Женевської конференції міністрів закордонних справ. Мекміллен вважає, що на цій конференції настільки звужено площину спору з Совєтами, що „детайлі" можна б вже устійнити на конференції „на вершинах". Зате Айзенгавер вказує, що Совєти до кінця тривання Женевської конференції не відкликали своєї погрози, що вони односторонньо зламають підписані договори щодо альянтських прав в Берліні та підпишуть сепаратний мир із Східньою Німеччиною і передадуть німецьким комуністам всі свої права щодо Берліну. Таким чином, каже Айзенгавер, конференція „на вершинах" зібралась би знову у тіні совєтської погрози. Тому Президент вимагає, щоб Совєти визнали західні права в західньому Берліні без уваги на вислід переговорів про Німеччину і Берлін, а тоді можна б перевести конференцію голів урядів. Айзенгавер і Мекміллен ніби сподіваються, що Хрущов дасть у Вашинґтоні такі запевнення, які відсунуть застереження Америки і вможливлять конференцію „на вершинах". Однак покищо Айзенгавер — твердять газети — відмовився дати вже тепер згоду на нову конференцію „на вершинах" цією осінню, як цього хотів Мекміллен.

Айзенгавер у гурті воєнних побратимів

Лондон. — У вівторок 1-го вересня ц. р. президент Айзенгавер, на закінчення свого шестиденного перебування в Англії, вечеряв з 25-ма своїми найближчими англійськими співробітниками з останньої світової війни. Зустріч відбулась в американській амбасаді. Між гістьми були прем'єр Мекміллен, кол. прем'єр Винстон Черчилл, лорд Александер, лорд Еленбрук і ін. Президент привітався сердечно також з маршалом Вайкантом Монтґомері, колишнім його заступником в головній кватирі на західньому фронті в Европі; між Айзенгавером і Монтґомері прохолодились взаємини у зв'язку з споминами англійського маршала та його виступом в телевізійній передачі, де він різко критикував стратеґію Айзенгавера і піддав під сумнів його політичне лідерство.

Президент призначив Ніксона до участи в розмовах з Хрущовим

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер просив віце-міністра Ричарда Ніксона, щоб він взяв участь в усіх розмовах, які будуть вестись з Хрущовим — у Вашинґтоні. Таким чином Ніксон скасував всі інші свої зобов'язання на дні 15 - 17 цього місяця і потім знову на дні 24 - 27, коли то Хрущов, закінчивши свою подорож по З'єдинених Державах, прибуде назад до Вашинґтону на триденні наради. Участь Ніксона в цих нарадах може збільшити його повагу і виборчі шанси в кандидуванні у 1960 р., але й може пошкодити йому — залежно від висліду цієї візити.

У СВІТІ

● **В Югославії заарештовано** двох залізничих урядовців у зв'язку з катастрофою, що сталася в минулий четвер у горах Боснії. Потяг вискочив із рейок, внаслідок чого 12 осіб згинуло, а кількадесять було поранено. Стверджено, що причиною катастрофи було недбайливе переведення ремонту на одному з відтинків шляху.

● **У Віші в південній Франції** вбито на вулиці з револьвера 68-річного мусульманського діяча Херіфа Бенгабілеса, який з останніх виборів в Альжирі ввійшов до французького сенату. Хоч він кандидував всупереч бойкотові, проголошеному мусульманськими націоналістами в Альжирі, проте у сенаті критикував французьку політику й закликав вести переговори з націоналістами. Заарештовано двох молодих альжирських мусульман.

● **В Австрії** соціялісти, які становлять половину членів уряду і половину членів парляменту, приготовляють закон про повне удержавлення медичної опіки. За тим законом всі лікарі мають стати державними урядовцями, а всі міські й приватні шпиталі та санаторії мають перейти під державне управління. Мешканці краю дістануть право безплатнього домашнього й шпитального лікування. Законопроєкт опертий на досвіді Норвеґії, де медична опіка удержавлена.

● **Над Тайпеєм,** столицею Формози (Тайвані), минулої суботи (там була тоді неділя) перейшов тайфун, що гнався з силою 144 милі на годину. 40 домів цілком знищено, а 20 пошкоджено. Завдяки енерґійній акції поліції, що заздалегідь евакуювала із найбільш загроженої дільниці міста 140,000 осіб, було тільки шість убитих і кількадесят ранених.

● **У Пончелі, (Франція),** як пам'ятка з першої світової війни, стояв німецький військовий рефлектор. Минулого тижня сонячне проміння, відбиваючись у грубій сочці того рефлектора, запалило сукню на власниці дому, 70-річній Марії Пті, яка проходжувалась в городці перед домом. Важко попечену жінку відвезено до шпиталю.

● **Московські „Ізвєстія"** накинулись на уряд Ізраїля, начебто він „вживав всіх зусиль, щоб штовхнути свій край у нещастя нової війни". Совєти закидають старому прем'єрові Бен Гуріонові, що він старається втягнути Ізраїль до військово - політичного Північно - Атлантійського пакту (НАТО). Ізраїльський уряд рішуче заперечує цьому.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25
В Джерзі Ситі і закордоном:		Jersey City and Foreign Rates:	
На рік	$ 14.00	One year	$ 14.00
На пів року	7.50	Six months	7.50
На три місяці	4.00	Three months	4.00

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТОМУ 20 РОКІВ І ТЕПЕР

Два дні тому минуло 20 років від вибуху другої світової війни. Започаткував Гітлер ту війну, запевнивши собі допомогу Совєтського Союзу, — у переконанні, що це буде „бліцкріґ", який поширить німецький „лєбенсравм". Перших три тижні у вересні 1939 року — це був дійсно блискавичний похід, що знищив післяверсальську Польщу. Але рахунок Гітлера виявився фальшивим, бо на цьому війна не скінчилась, а лише розпочалася. І тому й пізніші блискавичні походи проти Франції, Норвеґії, Балканів і в першій стадії проти СССР — це все були тільки епізоди, тільки виграні битви. Вся ж війна скінчилась для Німеччини таким розгромом, що його порівнювано тільки з вислідами 30-річної війни, після якої, як писав німецький хронікар, тільки вовки вили на руїнах.

Німеччина програла війну, але переможні західні альянти програли мир. Їхня військова перемога стала в яскравій суперечності з політичними наслідками війни. Черчилл знав, чому він пропонував створити другий воєнний фронт не від Атлантику, а через середньо-східню Европу, від Чорного моря й Румунії по Балтик. Така альянтська бойова лінія відрізала б не тільки всю східню німецьку армію, але й большевиків від Заходу Европи. І тому так рішуче спротивився цьому Сталін. Пішовши по лінії його вимог, урятувавши Совєтський Союз від невідхильної катастрофи і дозволивши червоній армії рушити походом до Відня і Берліну, самі західні альянти допомогли московсько-комуністичному імперіялізмові. Договори в Ялті й Потсдамі і негайна одностороння тотальна демобілізація в Англії й Америці завершили помилкову політику західніх альянтів, сперту на вірі в льояльність і миролюбність совєтського союзника.

Таким чином зараз же з закінченням останньої світової війни розпочався період затяжної кризи, яка триває по нинішній день. Двадцять років минуло від початку війни і 14 років від її кінця, а все ще нема одностайного мирового договору між переможцями і переможеними. Цей парадоксальний стан тим диковинніший, що одна частина переможеної Німеччини стала військово-політичним союзником західніх альянтів, друга — східня, з накиненим їй комуністичним устроєм, стала пляцдармом Совєтів. У міжнародному світі створився стан, вперше у всесвітній історії відомий під назвою холодної війни. Воєнний союзник з другої половини останньої світової війни став ворогом число 1 того вільного світу, що боровся проти нацистського поневолювача. Червоний фашизм прийшов на зміну брунатному і чорному з ціллю завести „новий порядок" вже не тільки в Европі, а в цілому світі. В обличчі такої загрози Захід почав зброїтися й організуватись у військово-політичні реґіональні союзи. У ході перегонів у зброєнні між Заходом і Совєтським Союзом доведено зброю до такої досконалости, що — як стверджують найбільші фахівці — застосування її в новій війні знищило б людську цивілізацію. Проблема миру — як сказав президент Айзенгавер перед виїздом до Европи — стала „проблемою людської раси".

І ось початок третьої декади після вибуху останньої війни виявляє шукання миру Америкою — з відкиненням престижевих моментів. Президент З'єдинених Держав запросив до Вашинґтону прем'єра СССР, колишнього найближчого співробітника Сталіна, його наступника і послідовника у здійснюванні політичних цілей Совєтського Союзу, за заповітами царської Росії та догмами інтернаціонального комунізму. Деякі, зрештою нечисленні, оптимісти на Заході і совєтська пропаґанда заповідають початок „нової ери" від візити Хрущова у Вашинґтоні. Сам Д. Д. Айзенгавер і справжній ініціятор та найпалкіший прихильник розмов „на вершинах", англійський прем'єр Мекміллен — куди обережніші. Вони говорять тільки про можливість „стоплювання льоду" в міжнародній атмосфері і, конкретно, про намагання осягнути якісь перші успіхи в нових переговорах про міжнароднє роззброєння. Інші західні державні мужі, включно з віце-президентом Ніксоном, виразно перестерігають проти великих надій на висліди тих візит і ревізит.

У всесвітній історії не було ще прецеденсу, щоб потуги, всі політичні цілі й уся духово-ідеологічна настанова яких взаємосуперечні, мирно поладнали свої спори. Не було ще прецеденсу, щоб перегони у зброєнні скінчилися добровільним роззброєнням. Не було ще прецеденсу, щоб диктатори зупинились у своїх амбіціях і революційні доктрини самі себе заперечили. І тому з найбільшим недовір'ям треба ставитись до найновіших спроб, які не змінять природи аґресивного комунізму з його центром у Москві.

Юрій Студинський

ВІДВІДИНИ АЙЗЕНГАВЕРА В ЕВРОПІ

Мюнхен. — У хвилині, як пишемо ці рядки, велетенський літак причалив в боннському летовищі і американського президента привітали канцлер Аденауер в окруженні всіх союзних міністрів. Транспаренти на вулицях висловлювали подяку німецького народу для ЗДА та величали Айзенгавера, як оборонця вільного світу, а головно Берліну. Часи змінилися. 1945 року німецькі вояки підносили перед ним руки, здаючись в полон, нині відділи німецької піхоти, летунство та воєнної маринарки презентували перед ним зброю. Аденауер, який за кілька годин перед прибуттям Айзенгавера приїхав з Італії до провізоричної німецької столиці, запитаний журналістами, як він перебув свій відпочинок, заявив з усмішкою на устах, що він завжди добре відпочиває, коли його закордонна політика має успіхи.

Німці, не тільки урядові кола, але й ціле німецьке суспільство, вважають прибуття президента Айзенгавера до Бонну не тільки за акт куртуазії, але як доказ, що Західня Німеччина творить вже сьогодні поважну міжнародну силу. Німецький уряд вважає, що він заступає вже нині політичну думку цілої Німеччини, навіть цієї, що знаходиться під совєтською окупацією.

На канві політичних розмов шефів американської і німецької закордонної політики висувається на перше місце питання німецького об'єднання. Ця проблема творить зачароване коло, в якому знаходиться теж і проблема світового озброєння і питання вивінування німецького війська атомовою зброєю. Німецький уряд стоїть на становищі, що в тому випадку не може бути ніякого компромісу і що німецька армія мусить мати рівновартну зброю зі зброєю Совєтського Союзу. Тож німці відкидають і сьогодні плян Рапацького, який є без сумніву подиктований Кремлем, а який хотів би обмежити зброєння та вивінування війська атомовою зброєю в релятивно нешироких полосах середущої та східньої Европи. Німецькі військові специ вважають, що такі льокальні військові обмеження принесли б тільки здвоєння небезпеки для Німеччини. Зрештою, між Німеччиною і ЗДА нема більших різниць поглядів щодо міжнародньої коньюнктури та до засобів, які мав би західній світ підприйняти, щоб забезпечити мир та безпеку вільних народів.

Ледве чи в розмовах між Аденауером і Айзенгавером була глибше розглянена проблема англо-німецьких взаємин, які є дуже напружені. Англійські великі щоденники закидають Німеччині, що вона на спілку з французами, при допомозі своїх техніків і учених, приготовляє і для себе атомову бомбу. Зрештою, господарський спір між Великобританією і Німеччиною продовжується на всіх европейських, азійських і африканських ринках. Саме тепер повернувся з Туреччини і Греції міністер німецького господарства Ерґард, який приобіцяв велику фінансову і господарську допомогу цим двом державам. Німецький експорт, на який таким заздрісним оком глядить Англія, дозволяє Німеччині відігравати велику фінансову ролю в інтернаціональному житті.

Але, мабуть, чи не найбільші клопоти матиме американська закордонна політика зі своїм паризьким союзником. Франція за всяку ціну хоче ввійти до „клюбу" великодержав, які мають атомову бомбу, і незабаром в Сагарі має бути випробувана перша французька атомова бомба. На це не дивляться прихильним оком союзники Франції, вважаючи, що це є непотрібна витрата сил, енерґії і гроша, бо, без сумніву, вже є ліпша атомова зброя в руках західнього світу. Другий конфлікт між Францією і її західніми союзниками є в обширах Середземного моря, де Франція вважає себе господарем та не хоче віддати своєї воєнної фльоти під командування НАТО.

Франція теж хотіла мати контролю і децизію на випадок ужиття ракетових і атомових споруд, які знаходилися на її території. Саме нині, коли пишемо цю статтю, американські літаки для перенощення атомових бомб покинули територію Франції та знайшли місце свого постою на території Великобританії і Німеччини. А, мабуть, найтяжчою проблемою до розв'язки є війна в Альжирі, яка не кінчається та яка зв'язує найкращі французькі збройні сили. В цій колишній африканській колонії стоїть сьогодні велетенська французька армія, приблизно 700 тисяч війська. Французи запевняють в своїй пропаґанді, що вони, борючись на території Альжиру, виконують обов'язок супроти НАТО, бо вони борються там з комуністами. На цю справу мають зовсім інші погляди і ЗДА і Великобританія, а навіть Німеччина, яка намагається всіма силами затіснити свою дружбу з Францією. Кілька днів тому арабська преса писала, що Німеччина допомагає Франції в Альжирі, що зустрілося з найгострішими запереченнями боннського уряду. І тому, коли президент Айзенгавер переїздитиме Елізейськими полями в товаристві керівника Франції, президента де Голя, вітаний тріюмфально паризькою публікою, та не зважаючи на традиційні усмішки в таких випадках тих двох державних мужів, буде стояти за ними наче тінь війна в Альжирі.

Безперечно, що президент Айзенгавер, який відвідує своїх союзників в Европі, має за ціль заспокоїти їх хвилювання, викликані заповідженою його зустріччю з Хрущовим, втихомирити дещо подразнені амбіції своїх політичних приятелів та дати їм запоруку, що ЗДА не мають ніякого бажання ділити сферу політичних впливів між собою та кремлівськими можновладцями. Президент Айзенгавер уважав навіть за потрібне прийняти теж прем'єра Італії та міністра закордонних справ Італії, яка має не абияку політичну та стратеґічну вагу для оборони західнього світу.

БАТЬКИ! ЗВ'ЯЖІТЬ ЗАМОЛОДУ ВАШИХ ДІТЕЙ З НАЙСТАРШОЮ, НАЙБІЛЬШОЮ Й НАЙБАГАТШОЮ УКРАЇНСЬКОЮ НАЦІОНАЛЬНОЮ УСТАНОВОЮ ПОЗА МЕЖАМИ БАТЬКІВЩИНИ, ЯКОЮ Є УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, ЩОБ ЗАПЕВНИТИ ЇЙ КРАЩУ БУДУЧНІСТЬ, А НАШІЙ ГРОМАДІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ НОВОГО СВІДОМОГО ЧЛЕНА!

ШКІДЛИВА ЗНЕОСІБКА

„Знеосібка" — викуване українське слово, що має відповідати також викутому російському слову „обезлічка" (створеному, до речі, за законами української, а не російської мови). Означає воно в Совєтах загальне бажання уникнути відповідальности тим, що ніхто ясно не підпише свого імени під якимось розпорядженням, ніхто не бере на себе ініціятиви, ніхто не висувається особисто, як людина, відповідальна за ту чи іншу постанову чи дію.

В умовах совєтського переслідування всього особистого, така поведінка не тільки зрозуміла, але здебільшого і потрібна, щоб приховати індивідуальність від нищення невблаганним нівелюючим партійним апаратом, щоб оберегти талант і сильну особистість від нищення збоку злобної і заздрісної маси півінтеліґентів і самоуків, що з них складається здебільшого комуністична партія, особливо старша її ґенерація, що тепер стоїть при владі і не хоче дати місця молоді.

Але в еміґраційних умовах знеосібка призводить до катастрофічних наслідків, які ми, українці, можемо наявно бачити у розгрі впливів на політичній арені Америки, де таку величезну ролю відіграє громадська опінія.

Громадська опінія в демократичній країні означає думку і погляди кожного громадянина і його повне право висловити її, при чому уряд в двох його частинах — законодавчій і виконавчій — неминуче прислухається до цих думок.

Але перш за все — ці думки мусять бути висловлені і висловлені окремими особами, вільно і незалежно ні від кого. Цього, власне ми, українці, ніяк не хочемо чи не можемо зрозуміти. У нас все ще держиться, може і несформульоване точно, але тверде переконання, що писати до Конґресу, Президента чи газети мають якісь особливі, вибрані чи спеціяльно уповноважені на це люди. Ми волієло, щоб хтось написав листа, а ми вже підпишемось під ним разом із соткою чи й тисячкою інших. Ми хочемо бути одним із багатьох, а не одиницею.

З нашої пам'яти ніяк ще не зітруться спогади про скитальщину, коли на всякі нападки на нас ми мали один засіб — масову демонстрацію, при чому попереду мусів іти священик з корогвами, а за ним — великим, але знеосібленим походом — ішли всі ми.

Тут, в Америці, нам треба переробляти всю свою психологію, зрозуміти, що тільки думка особи, висловлена нею окремо, має вагу і значення. Якщо взяти, що в Америці є півтора мільйона українців і що десять відсотків з них активні в громадському житті — то маємо сто п'ятдесят тисяч активу, з якого десять відсотків, тобто п'ятнадцять тисяч, могли б бути речниками спільноти, висловлюючи свої погляди в листах до газет, сенаторів чи Президента. Можна припустити, що за десять років перебування нової іміґрації в ЗДА ми маємо більшу кількість людей, які могли б активно впливати на формування поглядів і думок в Америці.

А тим часом, не знати, чи ми маємо півтори тисячі таких людей.

Все це через те, що ми ніяк не можемо зрозуміти важливости кожного із нас, нашої ваги в системі демократії, одкритих перед нами можливостей. Ми все оглядаємось на когось, хто виробить якусь петицію і заяву і скаже нам підписатись. Але самі отакі організовані заяви, з багатьма підписами під ними, не мають в очах американців ніякого значення. Навпаки, вони з підозрою ставляться до таких заяв, бо вбачають за ними якесь „лабі", якусь одну волю, яка розпоряджається волею інших людей в своїх інтересах.

В Америці листи мають значення тоді, коли вони ідуть десятками фунтів, коли їх є тисячі, коли їх уже не рахують, а тільки важать: стільки фунтів за і скільки — проти. А коли до цього долучаються ще сотні телеграм, тоді для кожної американської установи ясно, що справа викликала різкий відгук в народі. Для нас же, українців, телеграма — це екстремний засіб, який вживається в випадках смерти чи одруження, і який викликає страх: — Телеграма! Щось сталося!

А тим часом для людей, які не люблять, чи не вміють багато розписуватись, телеграма — це найкращий спосіб вислову: „Приєднуюсь", „Підтримую", „Ґратулюю і дякую", чи навпаки — „Протестую", „Вважаю шкідливим", — коротку телеграму легко скласти навіть для людини, яка ще не цілком володіє англійською мовою. Та тепер, коли в кожній родині є діти, що вчаться в англійській школі, проблема перекладу англійською мовою вже майже не існує. Тільки треба відмовитись від думки, що для листа у редакцію чи до сенатора треба обов'язково історичного підґрунтя, економічних підстав чи культурних розвідок. Навпаки, чим довший лист, тим менше шансів, що його всього прочитають. Важко в основному висловитись за чи проти якогось заходу, постанови чи рішення уряду — а це можна зробити коротко, ясно і дешево — тільки треба взятись за це.

В демократичних суспільствах вагу має не стільки кількість якоїсь групи, скільки її активність, тут важить не стільки маса, скільки енерґія, і при тому енерґія кожного індивіда, воля і думка особи. Знеосібкою в демократії нічого не зробиш — це пора зрозуміти і відмовитись від неї.

Треба сказати, що дивно і незрозуміло саме те, що українці, які розливаються розмовами і промовами з кожної нагоди серед своїх — виявили себе, надиво, німими і безсловесними перед чужими. Якщо це все ще діє наша засвоєна в совєтах звичка ховатись за знеосібку — то вже час від неї відмовитись, бо саме тепер б'є дванадцята година в житті України — і кожен повинен кинути все, що може, на терези громадської опінії, якою вирішується так багато в наш час.

Л. Лесюченко

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ У СПРАВІ ВІДВІДИН ХРУЩОВА В АМЕРИЦІ

ПРОТЕСТУВАТИ ВІД ОСНОВ

Я є того погляду, що найкращим маніфестаційним засобом з приводу візити Хрущова в ЗДА був би не тихий чи галасливий протест, який автоматично мусів би бути зверненим теж і проти президента Айзенгавера, який його запросив, але не звертати на Хрущова і його приїзд найменшої уваги, злегковажити його з презирством як нулю в наших очах, зате якнайголосніше і найнастирливіше підняти вимогу всіх громадян не-московського походження із рамок залізної завіси, щоб перевірити історичні учбові підручники в школах щодо Сходу Европи на підставі наукової правди, рівноправної і справедливої для кожного народу там живучого, а не політичного інтересу одинокого там панівного московського народу і його кожночасної імперії. Це був би вияв нашого національного патріотизму, бо дотеперішні фальшивки в цих історіях і підручниках лежать в основі причин, що зумовили теперішнє трагічне положення, а очищення історичної правди від тих фальшивок зможе допомогти і Білому Домові і державному департаментові і Америці та решті смертельно загроженого вільного світу вийти переможно з цієї трагедії. Адже з правильних засновків у баченні Сходу і живого там московського ворога можна буде витягати правильні висновки. А такими будуть теж політична і мілітарна стратеґії, коли опиратимуться на правильних висновках.

В. Косаренко-Косаревич
Ню Йорк

ПРОТИ ГАЛАСЛИВИХ ДЕМОНСТРАЦІЙ

Я цілком погоджуюсь з д-ром Петром Білинським із Сан Франсіско, що задумана форма публічних демонстрацій не є на місці, а навіть шкідлива. Безперечно, провід наш повинен запротестувати гідно, речево і конструктивно, без зайвої балаканини, яку так осуджуємо у пресі наших сусідів, а яка може вже шкодить нашим там.

Треба подумати, чи серед сьогоднішніх обставин нашим поступованням ми не виробимо собі опінії, що ми не є нація серйозна і зріла, і чи доцільно є зражувати собі Президента і уряд, на симпатію яких і поміч ми маємо надіятись колись? Всім, хто докладно стежить за подіями, які відбуваються, — хіба не є ясно, що Президент є добре поінформований в ситуації, а діє тепер так лише тому, що стоїть на грані.

Зокрема вважаю, що неповажно є втягати Церкву в ці демонстрації. Молитись за кращу долю нашого народу ми повинні все — через сорок літ, — а як правимо Богослужби лише на те, щоб демонструвати, то чи таку молитву нашу — Бог прийме?

Д-р Ірина К-чук
Рочестер, Н. Й.

УКРАЇНСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ І ХРУЩОВ

Серед української еміґрації піднялася гарячка з приводу приїзду Хрущова до ЗДА. Ця гарячка показує, як мало еміґрація обізнана з політикою американського уряду, а ще менше уявлення має про можливості в Совєтському Союзі сьогодні. Коли ще жив Сталін, то вся еміґрація пов'язувала надії на визволення підсовєтських народів зі смертю Сталіна. Не стало Сталіна — прийшов Маленков, Хрущов, чи завтра стане хтось інший. Хіба справа виключно в особі?

Напруження між Совєтським Союзом і капіталістичним світом намагаються по різному розрішити. Гарячі голови бажають війни. Більш відповідальні чинники і переважна більшість людства є проти війни, усвідомлюючи, що нова війна несе майже суцільне знищення. Отже, війна є небажана. Існуючі змагання за володіння над душами людства набрали форми культурного, наукового, ідейного і економічного змісту. Очевидно, хто стоятиме вище і хто матиме більшу освіту, той переможе. Справа освіти, охорони здоров'я, соціяльне забезпечення, національна і соціяльна рівність є сьогодні настільки актуальними, що далі стримувати їх не можна. Це є правда, за яку змагається світ. Хто її подасть, той і переможе.

Еміґрантська преса майже одноголосно висловилась проти культурного обміну з Совєтським Союзом, називаючи це „культурним обманом", „обміном з дияволом" і т. д., а розвиток в Совєтськім Союзі свідомо применшується, або й зовсім заперечується. Це неґативне ставлення до всього того, що там твориться, виходить з одного прикрого непорозуміння, а саме неспроможности відділити нарід від большевицького режиму, нездатність усвідомити, що творцем культурних, наукових і мистецьких цінностей є нарід — в склад якого входять наші колеґи, брати, сестри, діти. З цього непорозуміння походять і ті демонстрації проти фахових, наукових, мистецьких і студентських делеґацій. Як виглядаємо ми, втікачі за шматком білого хліба в очах тих, які в злиднях та під вічним страхом продовжують там жити і творити цінності? Режими змінюються, а цінності, створені ними, залишаються назавжди. Тому еміґрація є в певному боргу перед своїм народом і мусить бути не погорда до своєї батьківщини, а зрозуміння і певна допомога.

Маловажними є закиди, що в тих делеґаціях є лише перевірені совєтські активісти, партійці, комсомольці, енкаведисти. В найбільших енкаведистів часом відкривались очі і говорила людська душа під впливом правди. То чому ж ми уникаємо нагоди мати зустрічі з тими людьми і в вільній дискусії намагатись довести їм нашу правду? Нам же тут нічого не загрожує. Очевидно, й на цей раз жиди виявили більшу мудрість, коли замість демонстрацій і похоронних дзвонів влаштовують зустріч з Хрущовим, напевно в розмовах досягнуть чогось більшого для своїх земляків в СССР.

На мою думку найкраще приїзд Хрущова зіґнорувати. В новій формі змагань з совєтським режимом можемо і мусимо виграти, якщо ту об'єктивну правду будемо сумлінно поширювати.

Українська еміґрація повинна стояти на рівні розвитку свого народу, знати його досягнення і ними гордитись. Допомогти своєму народові, це в першу чергу об'єктивно інформувати світ про право і змагання українського народу. Допомогти зберегти і творити культурні цінності, ті, які неможливо творити на батьківщині. З цією метою посилити видавничу діяльність, але видавати дійсно науково-мистецькі вартісні речі.

І. М.
Рочестер, Н. Й.

ПРОТЕСТУЮ...

...При тій нагоді підкреслюю, що я рішуче протестую проти відвідин Хрущова в Америці. Я є членом 379 Відділу УНСоюзу в Шикаґо.

Д-р Ераст Бурачинський

Армандо Палясіо Вальдес

ХОСЕ

Повість

З еспанської мови переклав: Богдан І. Лончина

(23)

Еліса, одна з найкращих кріпачок, що їх сеньйор Де Мейра мав у Родільєро, була рівночасно одною з найбільш бунтівливих кріпачок. Даремно шляхтич старався показувати їй свою ласку, коли тільки зустрічав на вулиці; даремно не раз і не два частував її мигдалями, що їх навмисне для того приносив із Сарріо; даремно виявляв супроти неї найбільше витончену лицарськість, що нагадувала добрі часи австрійської династії. Наша красуня приймала всі ті вияви уважливости з солодкою й доброзичливою усмішкою, в якій не було видно ані сліду подиву чи страху. Часом, коли ці церемонії доходили до кульмінаційної точки, в її сумних і ніжних очах мерехтіли навіть вогники глузування. Правда, зовнішня постава дон Фернанда зовсім не пасувала до його звичок. Коли глянути було на його згорблене тіло і на високу, чарівну фіґуру Еліси, найбуйніша уява напевно не могла б представити так замкового шляхтича перед боязливою кріпачкою.

Два або три рази він запитав її, перериваючи нагло свої пишномовні вислови:

— Скільки років маєш?

— Двадцять.

Останнього разу сказав їй:

— Маєш метрику хрещення?

— Здається мені, що так, сеньйоре.

— То принеси мені її завтра. Але вважай, щоб ніхто нічого не знав про це! Я рішив, що ти й Хосе мусите побратися в найкоротшому часі.

На ці слова Еліса доброзичливо й співчутливо усміхнулась, а попрощавшись після хвилинної розмови із шляхтичем, сказала сама до себе:

— Бідний дон Фернандо, він сам не знає, що говорить!

Все таки, за порадою Хосе, принесла йому на другий день той документ. Вона нічого на тім не тратила, а лише робила приємність доброму панові. Дівчина, що не мала ніякої причини, як наприклад, її суджений, вірити в силу роду Мейрів, взяла цілу справу за жарт.

Те, що вона брала дуже поважно, це було прокляття паламарихи. В її простій душі завжди гніздилися забобони. Коли ж тепер вона побачила, з якою невблаганною твердістю доля наставала на її щастя, то зовсім природно приписувала це якійсь таємній силі, якою, — коли над тим ближче застановитися — не могло бути ніщо інше, як ворожість тієї відьми. Щоб знівечити її силу або протидіяти їй, вона часто забігала на молитву до каплиці, де був Родільєрський Христос — славний образ, знайдений рибалками серед моря кілька століть тому.

Але даремно поставила вона перед ним більше як тузінь воскових свічок і відмовила більше як мільйон „отченашів"; даремно провела цілий день у каплиці, не беручи нічого до уст. Христос або не вислухав її, або хотів ще більше випробувати її витривалість. Справа її кохання погіршувалася з кожним днем. Можна було сказати, що це вже була пропаща справа.

У таких невеселих обставинах назрівала в неї думка уласкавити паламариху і таким чином усунути той нещасний вплив, що його вона мала на її життя. Перше, що їй спало на думку, це — щоб Хосе попросив її про вибачення. Багато разів вона доражувала це йому. Але, побачивши, що він рішуче відмовляється, і знаючи його твердий характер, рішила сама понизитися.

Одного пополудня, під час сієсти, коли в хаті було тихо, Еліса вийшла так, що ніхто її не бачив, і спрямувала свої кроки на стрімку дорогу, що вела до хати паламаря; і хата і церква були досить віддалені від містечка й стояли на плоскогір'ї, приблизно на половині гори. Вона йшла така задумана, що не побачила матері Хосе, яка недалеко дороги зрізувала бур'ян на паливо. Тереса, повна цікавости, де то може Еліса йти в такому часі, назирці пішла за нею. Побачила, як вона підійшла до хати паламаря, як застукала і ввійшла.

— Ах, погана! — сказала розгніваним голосом. — То ти вже тілом і душею з паламарихою! Мені все виглядало, що з тим своїм лицемірним обличчям ти не можеш бути нічим добрим!.. Тепер же я тобі покажу, моя доню, тепер я тобі покажу!

Тільки тому, що Еліса ввійшла до хати паламарихи, вона вже була тілом і душею з нею. Цей брак логіки був завжди характеристичною рисою Тереси. Гнів зовсім затьмарював той невеличкий розум, що дав їй Бог. Вона вдавала, що нічого не робить собі з прокльонів паламарихи. Але в дійсності не було в Родільєро нікого, хто більше вірив би в її чари.

Евхенія була дуже здивована відвідинами, але, довідавшись про їх причину, зраділа й затріюмфувала. Еліса, червоніючи й заїкуючись, вияснила їй, чому прийшла. Паламариха надулась до нестями й відмовилась дати прощення, поки сама Тереса й Хосе не прийдуть просити його. Даремно Еліса благала її із слізьми на очах; даремно кинулась їй в ноги і з руками навхрест просила про милосердя. Паламариха, радіючи тим приниженням і майже повіривши в надприродну силу, яку приписували їй прості рибалки, повторювала гордовито:

— Нема прощення, поки сама Тереса не прийде просити його навколішках... так, як ти тепер.

Еліса відійшла з болем у серці. Вона добре розуміла, що то було б зовсім неможливою річчю спонукати матір її судженого зробити такий крок. А побачивши, що паламариха відмовляється зняти прокляття, ще сильніше повірила в його силу.

Вона йшла нерівним кроком, вп'яливши очі в землю і роздумуючи над нещастям. Без сумніву, Бог не любить їх, коли судити по перешкодах, що їх Він наслав на них за такий короткий час. Дорога, якою сходила дівчина, була крута, але місцями були на ній рівні площинки, ніби на те, щоб дати подорожньому відпочинок. Коли вона вийшла на одне таке місце, назустріч появилась Тереса. Тому, що, не зважаючи на напруження між обома родинами, мати Хосе ніколи не виявила супроти неї якоїсь неприхильности, Еліса привітно всміхнулась, але Тереса, підійшовши ближче, відповіла на привіт страшним ударом в лице.

Бідну Елісу дуже вразила така несподівана зневага. Замість боронитися, вона закрила очі руками й вибухла гірким плачем.

Після цього варварського вчинку Тереса відчула якусь непевність і невдоволення з себе самої. Покірна постава Еліси заскочила її. І, щоб виправдати своє негідне діло, а може й для того, щоб убити закиди совісти, вона — як це було її звичкою — почала верещати й ображати свою жертву:

— Ти, негіднице, йди ще раз на зустріч з паламарихою! Чи ти може вчишся на відьму? Я подарую тобі держак від мітли. Яка ж ти лицемірна! Яка зухвала! Я думаю, що тобі не треба виходити з хати, щоб навчитися чарівництва!

Ці несправедливі зневаги, що посипались після удару, справили на нещасну дівчину таке враження, що вона — не маючи сили здержати зворушення — зомліла й упала на землю. Це вже зовсім спантеличило вдову. І раптом, змінюючи цілковито своє наставлення — а це було дуже властиве її поривчастому темпераментові — вона перейшла від гніву до співчуття, охопила Елісу руками і зажебоніла їй на вухо:

Олек. Зозуля.

НЕДОЧИТАНА КНИЖКА

Ліниво накрапав дрібний дощ.

Дід Кіндрат, відперши своїм горбом двері конюшні колгоспу „Кукурудзяний гай" пильно приглядався, як ряба кобила завзято скубе гнилу стріху, і не розжовуючи, випльовує гнилі пасма собі під ноги. Ніхто не знає, що роїлося в голові діда, але можна припускати, що він дивився на кобилу, а думав про голову колгоспу.

— Знов спите, — гримнув з-за спини голова колгоспу Лихолай, — а коні вікна в стрісі роблять!

— Та я . . . Я ж тільки її відганяв. Хіба ви не знаєте, що коли скотина хоче їсти то й стовпи гризтиме.

— Ваше діло відганяти, а не . . . Краще вдарте в рейку, хай народ до клюбу збирається.

— Та хто ж прийде в таку погоду? А що ж казати, коли питатимуть?

— Кажіть, що читатимем книжку „Що ми бачили в Америці і Канаді".

Дід слухняно взяв шворень і почав вибивати, ніби на пожарище, вивчене довголітньою практикою „бім - бом - бом". Вибивав він цю полохливу мелодію, доки слухалась рука. І хоч в клюбі вже моргав ліхтар „Летуча миш", народ не йшов. Одна тільки баба Мотря, що приносила свому дідові підвечірок — запитала:

— Для чого це, Кіндрате, людей зганяєте?

— Як що правда, мають якусь книжку про Америку читати.

За той час кобила продіравила стріху, встромила в діру свою кістляву голову, витягнула, немов та жирафа, довгу шию, ніби то хоче вискочити з цієї колективної харчівні. З такої рідкісної кобилячої пози дід усміхнувся, і в знак вірної служби, вперіщив рябу по ребрах та за провину вкоротив повода.

Перевірив, чи всі коні стоять на прив'язі, зачинив двері та почав вмощуватись в половнику на відпочинок. Раптом до його вух донісся не самовитий гуркіт в двері. Дід відчинив і . . . остовпів. В конюшню сунув народ навалом, випереджаючи один другого.

— Засвітіть всі ліхтарі, — наказав Лихолай, — книжку читатимем в конюшні, бо в клюбі не вміщається народ.

В конюшні навіть було зручніше, ніж у клюбі, де стояло тільки три розхитані лавки. Тут же, кожен постелив жмут соломи і витягнувся, немов на леваді.

Лихолай коротенько пояснив, що цю книжку написав В. Мацкевіч, — голова сільсько - господарської делегації, яка оглядала, як живуть і працюють фармери в Америці і Канаді.

Рахівник Рибка виліз на половник, ближче до „Летючої миші", і на повний голос почав читати книжку:

„В Америці є 4 мільйона 782 тис. фармерів, які посідають 469 мільйонів гектарів землі, і пересічно вирощують вісім з половиною мільярдів пудів зерна в рік. На цих фармах є: 94 мільйони 700 тисяч великої рогатої худоби, 42 мільйони 200 тисяч свиней, 31 мільйон овець і 446 мільйонів 600 тисяч голів птиці. 24 міл. 700 тис. корів дали в рік 56 мільйонів 200 тис. тонн молока".

— Годі! — закричав дід Трохим. — На цьому місці поясни нам, скільки того добра припадає на кожного фармера, а тоді підеш далі.

— Та я,, — відповів Рибка, — це вчора підраховував. Виходить так, що на кожного фармера в середньому припадає: землі — 98 гектарів, корів — 20, свиней — 90, овець — 63, птиці — 93 штуки та молока — 24,159 фунтів на рік.

Після цих цифр настала мертва тиша, яку хтось з кутка порушив багатозначним словом:

— Виходить, що . . .

— Читай далі, — гримнув Лихолай, — та прошу не перебивати.

„Американські фармери мають в свому володінні 4,700,000 тракторів, крім того 400,000 садово - огородних тракторів. На один трактор припадає 41 гектар землі. Комбайнів в посіданні фармерів є 240,350, в тому числі 60,165 самохідних.". Тут, для ясности діда Трохима я мушу пояснити, — додав Рибка, — що в колгоспах України є всього 173,000 тракторів і 42,000 комбайнів. Читаю далі:

„Промисловість ЗДА почала виробляти до тракторів багато навісних машин для механізації різних процесів на фармах: механічні пилки, свердли для копання ям, для вантаження, машини для земляних робіт і інш. Появилось багато нових машин для збирання сіна і приготовлення силосу, обслуговування тваринницьких фарм. На фармі трактор повністю замінює коней на всіх роботах."

— Є негайне запитаннячко! — вигукнув хтось із соломи, — в якому році доженемо й переженемо тих тракторизованих фармерів?

— На твій вік, Семене, і рябої кобили вистачить, — вигукнув хриплий голос з-під ясел.

— Прошу зберігати демократичний порядок і не перебивати читача. Ми тільки почули загальні цифри, а про біду фармерів щойно будемо читати. Читай Рибка про біду.

„Ричард Алиман має 25 років. Він має жінку і двоє дітей. Фарма, що має 64 гектари землі, є власністю його батька. Ричард є орендатором і батькові мусить платити половину своїх прибутків. На фармі є 124 голів свиней, 48 голів великої рогатої худоби, і 200 курок.

„Фармер має трактор, дискову борону, плуг, сівалку, машину для збирання кукурудзи, гноєдробилку, а комбайн позичає у сусіда. Він сам обробляє землю та доглядає худоби, на годівлю якої витрачає не більше 30 хвилин".

— Виходить, що фармер платить власникові половину прибутків?! — зауважив дід Кіндрат, — але ж друга половина прибутків: 62 свині, 24 корови та 100 курок лишається йому. О це так біда! Та щоб наші колгоспники потрапили в таку біду, так я свого голову колгоспу в руку цілував би.

— То, діду, капіталізм, а капіталізм — це війна, а війна — це разореніє. Понятно? Катай Рибка далі.

„Ми відвідали тваринницьку фарму Сімса. Він працює разом із сином. Землі в нього 192 гектари. Чотири роки тому, Сімс купив цю фарму за 92,000 долярів. За чотири роки він сплатив 40,000 долярів, а решту винен банкові. Якщо господар не сплачує свій борг, — фарма продається з молотка. На фармі є виндроуер, комбінована сівалка (що сіє зерно, трави, добриво), зернокомбайн, к у к у рудзяна сівалка, пересувна дробілка зернових. Є також силосна башня. Всі приміщення для худоби стандартні, і побудовані за рахунок банкового кредиту. Корми для худоби розвозяться трактором. Так само за допомогою трактора чистяться хліви та двір".

— На цьому слові то й я порушу демократію, — озвався Купріян Довгоштань. — Кожний знає, що я завжди мовчу, бо в мене м'який характер. Після сорокалітньої мовчанки, дозвольте розкусити хоч чужий горіх. Якже це воно так виходить: без грошей купив чоловік фарму, я б сказав, прямо тобі цілий колгосп та ще й з такою машинерією, що про неї ми ніколи й не чули. За чотири роки половину боргів сплатив, а гляди через другі чотири роки — фармер стане кумом королеві. То хай нам голова допоможе все це розкусити.

— Вам же сказано, що можуть продати з молотка. Тепер зрозуміло? Давай Рибка про Канаду.

— Дозвольте закінчити кілька рядків цього розділу, а тоді вже про Канаду.

„В 1874 році велика група українців, що славилась вирощуванням п ш е н и ц і — „кримка", приїхала до Канзас. Кожна родина привезла з собой по два ґальони „кримки". Це був початок стейту Канзас, як стейту вирощування пшениці. Їх знання, як треба обробляти степові землі, перетворили прерії в золото, зробили Канзас для Америки тим, чим для Европи є Україна — житницею.

— Тут по моєму, — знов не вдержався Кіндрат, — є помилка. Україна колись була житницею, а тепер тієї житниці і для себе бракує. Воно добре, що наших людей там так величають. Та хіба наша земля гірша? Та ми б тею „кримкою" світ затопили б, але в нас руки зв'язані. От, коли б нас розв'язали і . . .

— Щось ви, діду, свій язик дуже розв'язали, — гримнув Лихолай, — краще підіть в кінець конюшні та перевірте чи не скубуть коні стріхи.

(Закінчення буде).

Наукова конференція групи УВАН в Дітройті

На спеціяльне запрошення д-ра Є. Перейми, знаний вчений і дослідник - генетик Іван Громик з Солт Лейк Сити, Ютаг, який переїздив через Дітройт, дав доповідь, що відбулася в приміщенні Укр.-Амер. Осередку, вул. Карпентер в Дітройті. Доповідь відбулася в середу 29-го липня на сходинах групи УВАН, при участі 15 членів групи. Сходинами проводив д-р Є. Перейма, секретарював інж. Я. Зубаль.

Тема доповіді: „Наслідки дослідів по вивченні селективного запліднення гамет у гороха".

Доповідач зазнайомив з матеріялом, методикою та технікою дослідів, а також подав відомості з літератури про селективне запліднення гамет у рослин. Метою його дослідів було вивчення явищ селективного запліднення гамет в гороху, що його в свій час широко проклямував Т. Д. Лисенко. Досліди проводилися з двома сортами гороху. В першій серії дослідів проведено 8 комбінацій схрещування і ні в одному випадку не було встановлено наявности селективного запліднення гамет. В другій серії дослідів — проведено 12 комбінацій. Хоч і було гамет, але варіяційне обчислення показало, що кількість випадків не виходить за межі можливої похибки досвіду, отже наслідки теж негативні.

Тому ,на підставі зроблених дослідів, доповідач прийшов до висновку, що гіпотеза Лисенка про „селективне" запліднення гамет у рослин є помилкова.

В дискусії взяли участь проф. А. Шашло, доц. П. Вірко, проф. М. Левицький, проф. Ю. Бахур, інж. М. Миколаєнко, д-р Є. Перейма. Сам доповідач давав відповіді на побушені питання і мав заключне слово. Дискутанти дали позитивну оцінку проведених доповідачем дослідів і схарактеризували висунуту Лисенком теорію, як не-наукову. Деякі оцінили працю Лисенка в Сов. Союзі не як науковця, а як жандарма серед науковців.

М. Л.

● У Східній Німеччині злочинність серед молоді щораз більше зростає. У 1951 році винесено було 4,346 судових засудів за злочини доконані особами у віці від 14 до 25 років, а в 1957 році — вже 8,532. Статистичних даних за минулий рік ще не оприлюднено.

Д-р ОСИП КАРАВАН

(Посмертна згадка)

22-го серпня 1959 р. рідня, гурт приятелів, кол. вояків УГА, та знайомих відпровадив на місце вічного спочинку на цвинтар св. Николая в Шикаґо д-ра Осипа Каравана; урорженця м. Сокаля, Західня Україна, правника, кол. старшину Української Галицької Армії, суспільного працівника Сокальщини.

Він, як молодий студент, брав участь у 1-ій світовій війні в рядах австро - угорської армії, після закінчення офіцерської школи як старшина тієї армії на італійському та східньому фронті. Після розпаду Австрії вернувся на рідні землі і негайно вступив в ряди Української Галицької Армії, що саме повставала серед боїв з поляками, і віддав їй весь свій молодечий запал і досвід фронтового старшини, організуючи боєві курені та беручи участь у боях на протипольському фронті. Його відвага і досвід у боях звернули на нього увагу його зверхників і він став адьютантом команданта Золочівської Бригади, отам. Степана Шухевича. Він у своїх споминах про УГА високо оцінив боєву і організаційну здібність свойого адьютанта — поручника Осипа Каравана. Згодом Начальна Команда покликала його на пост свого персонального референта. Український Уряд мав намір вислати кільканадцятьох здібних молодих старшин до школи ґерального штабу у Франції, щоб заповнити браки новоствореної армії під тим оглядом: між вибраними був також молодий поручник О. Караван, одначе дальші події на фронтах не дозволили довершити цього діла. Цей факт вказує, як високо цінили його військову здібність. Як персональний референт УГАрмії був свідком загибелі тисячів добре вишколених і досвідчених вояків і старшин української армії на тиф, яким годі було помогти і тому цю трагедію доводилося переживати йому тим болючіше. Після упадку Української Держави він вернувся до Сокаля, а потім взявся до студій і праці на суспільно - громадському полі в українських організаціях аж до часу виїзду з рідного краю. На еміграції вНімеччині не цурався в найтяжчих часах праці. В таборі в Реґенсбурзі на пості референта суспільної опіки протягом кількох літ вложив багато труду і енерґії в працю, але своїм тактом, сумлінністю і справедливістю добув собі загальну пошану і любов всіх, що його знали.

Після приїзду до Шикаґо 10 років тому, д-р О. Караван включився в тутешнє життя, став членом м. і. 379 Відділу УНСоюзу ім. св. Юрія, Відділу місцевого Об'єднання був. Вояків Українських Армій, „Самопомочі" і інших наших організацій. Хох тяжка нічна праця не дозволяла йому на більшу активність у громадському житті, то бував постійно на всіх важніших громадських імпрезах і святах, як теж не жалів датків на всякі національні потреби. Був постійним платником національного датку УККА, працю якого високо оцінював, та заохочував інших до сповнення цієї основної повинности.

Своїм дітям — дочці Любі, зам. Коломиєць, і синові Олегові, визначним членам пластової організації дав разом зі своєю дружиною Вікторією, дів. прізвище Карпюк, зразкове патріотичне і релігійне виховання та освіту.

Тяжка і довготривала недуга зломила його і він помер 18-го серпня в 64 році свойого повного трудів і посв'яти життя. Над домовиною промовляв від товаришів зброї і від громадянства інж. Антін Артимович, підкреслюючи його військові і громадські заслуги.

Вічна Йому Пам'ять!

(В. Н.)

ПОЛІТИЧНА КАР'ЄРА Д-РА ПЕЧІНКИ

(Фейлетон)

Доктор Печінка не звичайний собі політичний еміґрант, що кожної неділі ходить на футбольні змагання і раз у рік на святочну Академію, о, ні! Це людина, якій призначення веліло стати політиком. Так, політиком! До недавна його всі знали як директора Печінку, але останньо він змінив „джаб", змінив мешкання, купив в оптика окуляри і прямо переобразився. При кожній зустрічі з новими типами поважно рекомендується:

— Дозвольте познайомитись, доктор Семен Печінка!...

Улюблений „габбі" доктора-політикуса, це різного роду реферати, що їх улаштовують наші організації та установи. Він, звичайно, приходить дещо скорше, сідає в першому ряді напроти прелеґента, витягає з кишені „Ню Йорк Таймс" і з увагою студіює політичні коментарі.

Під час реферату, час-до-часу морщить чоло, філософічно видуває допереду губи і часто щось записує в маленькому нотесі зі шкіряною оправою. Як починається дискусія, доктор Печінка перший забирає голос і так званим „доповненням", виголошує власний кілометровий реферат, який завжди починається: „Мета і завдання нашої політичної еміґрації"..., а кінчається Франковим: „Та прийде час і ти огнистим видом".

Щоб стати популярнішим, Печінка винайшов своєрідну тактику дискусії. Коли, наприклад, доповідач захвалює УНРаду, її структуру і діяльність, він зараз же при кінці доповіді просить слова. Поважно виходить він напереед дипломатичним поглядом об'їде всю залю і починає контратаку. Спочатку гостро засудить політику псевдореалізму, докаже „фактами" неукраїнську роботу, а відтак ясно і недвозначно закине співпрацю з ворогом, що в модерних часах називається колябораціє́ю, а по-нашому прямо національною зрадою. Очевидно, після такої опінії, температура зборів підскакує до 110 Фаренгайта. Починаються взаємні обвинувачення, особисті образи, а часом неопанований патріот порозкидає комусь по кутах фамілію і, буча готова.

На черговій доповіді улаштований, наприклад, прихильниками Визвольного Фронту, доктор Печінка знову голоситься до дискусії і починає атакувати політику монополізму, а протиставить конструктивну демократію УН Ради. Збори знову кінчаються сваркою, як і попередні, а наша преса має знамениту тему до полеміки на добрих два місяці. Одним словом, Печінка став найпопулярніший чоловік української політичної еміґрації. Про нього мова на різних бенкетах, пікніках, а навіть на засіданнях політичної Ради УКК і КУК-у.

Але міняються часи, міняються люди і Печінка змінив свою стратегію. Він тепер примінив лінію строгого невтралітету. Нікого не атакує, всіх хвалить і на кожнім кроці декламує про „згоду в семействі". В ім'я великих ідеалів ,він навіть задумує створити нову українську партію, яка з'єднає і лівих і правих і нерішених патріотів.

Та політична кар'єра Печінки ще не закінчена, о ні! Внедовзі він стане, напевно, „доктором гоноріс кавза" в наших наукових інституціях, його проситимуть до почесної президії на різних з'їздах і ювілеях, а потім?... Потім впишуть золотими буквами до гаслової енциклопедії: — Доктор Семен Печінка — найвизначніший український політик двадцятого століття. Точка.

О. Білик

ЩОТИЖНЕВЕ ВМИВАННЯ СТАТУЇ ЛИНКОЛНА

Джан Робертс, робітник столичного Національного Парку, вмиває обличчя Линколна на пам'ятнику Линколна у Вашинґтоні. Таке вмивання відбувається раз на тиждень.

Не виключають нових совєтсько-німецьких переговорів

Москва. — Нікіта Хрущов, у відповіді на листа західньо-німецького канцлера Аденауера з минулої неділі, просив Аденауера, щоб той представив йому в більш сконкретизованій формі свої суґестії щодо поправи совєтсько - німецьких взаємин — твердять закордонні кореспонденти в Москві. Лист Аденауера, що формально був відповіддю на аґресивну й образливу ноту Хрущова з 18 серпня ц. р., був втриманий у дуже поміркованому тоні, клав натиск на потребу міжнародного роззброєння та сподобався Хрущову. Хрущов заявив, що він також підтримує думку щодо потреби контрольованого міжнародного роззброєння. Очевидно, що при цій нагоді Хрущов знову заатакував американські заморські бази, домагаючись їх ліквідації. Закордонні обсерватори в Москві не виключають, що після відвідин у Вашинґтоні Хрущов захоче стрінутися з Аденауером, щоб відпружити совєтсько - німецькі взаємини. Хрущов заявив, що хоч між ним і Аденауером були гострі суперечки, проте у висліді відвідин Аденауера у Москві прийшло таки до нав'язання дипломатичних взаємин між тими двома країнами, ото ж ті відвідини були успішні. Ця заява натякає на можливість нової зустрічі між Хрущовим і Аденауером.

З НОВИХ ВИДАНЬ

КНИЖЕЧКА О. ГАЙСЬКОГО ПРО ЦЕРКВУ І СПОРТ

Недавно у В-ві оо. Василіян у ЗДА „Слово Доброго Пастиря" появилася книжечка відомого читачам „Свободи" спортового автора О. Гайського під заголовком „Церква і спрт"*), яка, на перший погляд, могла б здаватися якнайдальше віддаленою від релігійного змісту всіх попередніх книжечок цього В-ва, але яка в дійсності є в повній гармонії з духом всіх видань „Слова Доброго Пастиря".

Автор у своїй цікавій не тільки для самих спортовців праці розвиває думку, що „загальна дальша ціль спорту — це розвивати - скріплювати здоров'я, сили й фізичну справність людини". Вже старинні народи знали, що „в здоровому тілі — здорова душа", і тому то „на канві фізичних вправ вправляються також прикмети характеру й духа людини, як орієнтація, воля, рішучість, завзяття, витерsuccessfully держливість, дисципліна, панування над собою, відвага, товариська співпраця, готовість до дії й жертви для вищої цілі".

Автор наводить слова покійного Папи Пія XII про те, що „найвища почесть і найсвятіше призначення тіла є бути мешканням величної моральною чистотою й осяйної ласкою Божою душі".

О. Гайський визначає поняття спорту, говорить про те, як найвищі релігійні достойники ставилися й тепер відносяться до спорту, згадує про спортові чесноти в Україні вже від княжих часів і закликає теперішнє наше покоління йти слідами своїх прадідів та згідно з Божими законами плекати спорт, бо „під знаком Христа і хреста запевнена перемога: якщо не завжди в спорті, то напевно завжди в куди важливіших справах!".

Наприкінці одна заввага на адресу автора, який так ентузіястично говорить про заторкнену справу, що боїться признати, що перші християни не дуже то захоплювалися спортовими змаганнями і спортом, бо вони мусіли поборювати культ тіла, яке було всім для поган, і яке було тільки тимчасовим мешканням для безсмертної душі для тих, які гинули на аренах із думкою про Христа - Богачоловіка.

Л. Луців

*) О. Гайський — Церква і спорт. „Слово Доброго Пастиря", рік X, ч. 107. Ню Йорк, 1959, стор. 48. Обкладинка роботи М. Бутовича.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ВІЛКС БЕРІ, Па. — Б-во св. І. Хрестителя, Відд. 223, повідомляє своїх членів, що Збори відбудуться в неділю, 6-го вересня 1959 р., в парохіяльній залі, по другій Службі Божій. Проситься членів прийти на час, маємо важні справи до полагодження. — Управа.

ТАРЗАН, ч. 4,322. Зближається звернення!

— Яку користь маєте з того, Везілю, щоб ваші люди зникли? — кинув виклик Тарзан.

Знахур витягнув меч, пронизливо кричачи. — Гинь, шакалю... Ніхто не запитує представника Овара!

Але тепер сталеві мускули пальців стиснули гортанку Везіля. — Чекайте! — прошипів він...

— Сьогодні зможете почути звернення самого Овара!